

Angående forurensningsloven og seismikk

Arbeidsnotatet inneholder en kortfattet juridisk drøftelse om hvordan seismikk som støykilde innebærer forurensning som omfattes og derav bør reguleres av forurensningsloven.

Hvorfor dekkes seismikk av forurensningsloven?

Hva som er å anse som forurensning og dermed ulovlig etter forurensningsloven fremgår av forurl. § 6. Etter § 6 første ledd nr. 1) regnes støy som forurensning i lovens forstand. En generell definisjon av støy er ”uønsket lyd”. (St. meld. nr. 50 (1976-77): 9). I tillegg til å være uønsket lyd antas støybegrepet å måtte oppfylle skade og ulempekriteriet i siste ledd. Etter forarbeidene Ot.prp. nr. 11 (1979-80) side 112 heter det om skade- og ulempekriteriet at ”

*”Alle skader og ulemper må tas i betraktning, hva enten de rammer mennesker, dyr eller naturen ellers, og uten at det gjør noen forskjell om skadene og ulempene viser seg i tettstedsmiljøer eller i naturmiljøet (...)
Det er uten betydning hva slags skade eller ulempe som blir voldt....”*

Det kan således ikke være av betydning om støyen fra seismikkundersøkelsene ikke er å oppfatte som uønsket lyd for mennesker all den tid det er stor sannsynlighet at denne lyden oppfattes som uønsket for fisk og andre marine pattedyr. At lyden som sendes ut har vist å medføre akutt dødelighet på organismer som befinner seg i øyeblikkelig nærhet av lydbølgene (Dalen et.al. 1996), viser klart at skade- og ulempekriteriet er oppfylt for denne typen aktivitet. Dette henger sammen med lovens formål i § 1 om at den skal sikre at ”naturens evne til produksjon og selvfornyelse” ikke skades. I denne sammenheng må forhold som direkte eller indirekte kan skade eller virke forstyrrende på dyre- og planteliv, og samspillet i naturen være av betydning. I dette inngår også skader på mikroorganismer, som ofte er næringsgrunnlaget for høyere livsformer. Siden naturens egen evne til produksjon og selvfornyelse er eksplisitt nevnt i formålsparagrafen, vil skade på naturen i seg selv måtte ansees som relevant, uten at naturverdiene er av direkte interesse for menneskene.

På bakgrunn av det ovennevnte mener Bellona at lydbølgene som sendes ut i forbindelse med seismikkundersøkelser er støy i lovens forstand og dermed omfattet av forurensningsbegrepet i forurl. § 6 første ledd nr. 1.

Etter forurl. § 8 siste ledd kan ”*Forurensninger som ikke medfører nevneverdige skader eller ulemper kan finne sted uten tillatelse etter § 11*”.

Det er uklart hvor grensen mellom tillatt og ikke tillat forurensning går, men Høyesterett kom til i Rt. 1998 s 2011 at ”*ordlyden angir en lav terskel*”. Jf. hva som er sagt over med hensyn til skade- og ulempekriteriet og lovens formål sammenholdt med de vitenskapelige undersøkelser som er gjort vdr. seismikkens mulige effekter på naturmiljøet, mener Bellona at denne typen forurensning ligger over grensen for tillatt forurensning i § 8 tredje ledd.

Forurensningslovens anvendelse på kontinentalsokkelen

Etter forurl. § 4 er det egne regler for lovens anvendelse for virksomhet på kontinentalsokkelen. Utgangspunktet i første ledd er at loven også kommer til anvendelse for undersøkelser på kontinentalsokkelen. Etter § 4 første ledd annet punktum gjelder imidlertid bestemmelsene i § 7 første ledd om at ingen må ha, gjøre eller sette i verk noe som kan medføre fare for forurensning og om plikten til å innhente tillatelse, bare for de sider av virksomheten som jevnlig fører til forurensning. Bestemmelsen er bl.a. utformet med hensyn på å unngå konsesjonsbehandling av sider ved virksomheten som innebærer fare for akutt forurensning.

Seismikkundersøkelser gjøres i stor utstrekning for å kartlegge bl.a. petroleumsforekomster. Denne typen undersøkelser er på samme måte som leteboringer viktig i undersøkelsesfasen og kan på lik linje sies å være noe som skjer jevnlig som følge av petroleumsaktiviteten på sokkelen. Det er en nøye planlagt begivenhet som det er naturlig at blir regulert ut fra naturens følsomhet i bestemte områder og perioder. Dette er kunnskap forurensningsmyndighetene besitter og har et ansvar for og som derfor er omfattet av konsesjonsplikten.

Det er etter Bellonas vurdering lite tvilsomt at seismikk utgjør forurensning i strid med loven, jf. forurensningslovens § 6.

Kort om miljøeffekter som følge av seismiske undersøkelser

Det er i følge undersøkelser utført av Havforskningsinstituttet observert fangstreduksjoner på 55 til 80 prosent i en radius på 37 km rundt seismikkanonene. Seismikkskyting medfører fare for akutt dødelighet på yngel og egg på 5 meter avstand fra luftkanonene. Det antas at denne dødeligheten er så liten at den ikke kan påvirke på bestandsnivå. Det eksisterer lite kunnskap om hvordan effekten for skadet yngel og larver vil slå ut på bestandsnivå, både på kort og på lang sikt (Dalen et.al 1996). Dette gjør gyteområdene Lofoten og Vesterålen til svært sårbare områder for seismikkskyting, da sokkelen er svært smal i dette området og egg og yngel dermed svært konsentrert over et lite område.

Det er ikke forsket på om seismikkskyting gir hørselstap hos arter i norske farvann, på tross av at kraftige hørselsskader har blitt påvist på fiskearter i australske farvann som følge av seismikk. (McCauley et.al. 2003) Det eksisterer også lite kunnskap angående hvordan seismikkskyting påvirker atferden til fisk.

Kilder:

Dalen, J., Ona, E., Vold Soldal, A. and Sætre, R. (1996). Seismic offshore explorations: an investigation of consequences for fish and fisheries (in Norwegian, English summary). Seismiske undersøkelser til havs: en vurdering av konsekvenser for fisk og fiskerier. Fisken og havet nr. 9.

Lov om vern mot forurensninger og om avfall (Forurensningsloven). 1.10.1983.
Elektronisk kilde: http://lovdata.no/cgi-wift/wiftldles?doc=/usr/www/lovdata/all/nl-19810313-006.html&emne=forurensningslov*&&

McCauley, R.D., Fewtrell, J., Popper, A.N. (2003) High intensity anthropogenic sound damages fish ears. J Acoust Soc Am 113:638–642

St. meld. nr. 50 (1976-77) *Om tiltak mot støy*